

SÉNAT DE BELGIQUE

SÉANCE DU 15 NOVEMBRE 1938.

**Projet de Loi instituant
des Conseils de discipline d'appel.****EXPOSÉ DES MOTIFS**

MESDAMES, MESSIEURS,

Une des attributions essentielles des Conseils de discipline, aux termes de l'article 23 du décret impérial du 14 décembre 1810 contenant règlement sur l'exercice de la profession d'avocat et sur la discipline du barreau, est de veiller à la conservation de l'honneur de l'Ordre des avocats, de maintenir les principes de probité et de délicatesse qui sont à la base de leur profession et de réprimer ou de faire punir, par voie de discipline, les infractions et les fautes sans préjudice de l'action des tribunaux s'il y a lieu.

Ce pouvoir disciplinaire, réserve faite des cas exceptionnels où les Tribunaux de première instance remplissent les fonctions de Conseils de discipline (article 13 de l'arrêté royal du 5 août 1836) est conféré, en premier ressort, à des Conseils composés exclusivement d'avocats.

En degré d'appel, au contraire, l'avocat est toujours déféré devant une juridiction composée exclusivement de magistrats. L'article 29 du décret précité du 14 décembre 1810 et l'article 8 de l'arrêté royal du 5 août 1836 donnent, en effet, une compétence exclusive à la Cour d'appel du ressort pour connaître des décisions

BELGISCHE SENAA

VERGADERING VAN 15 NOVEMBER 1938.

**Wetsontwerp tot instelling
van Tuchtraden van Beroep.****MEMORIE VAN TOELICHTING**

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Overeenkomstig artikel 23 van het keizerlijk decreet van 14 December 1810, houdende regeling van de uitoefening van het beroep van advocaat en van de tucht in de balie, is één der voornaamste bevoegdheden van de tuchtraden, zorg te dragen om de eer van de orde der advocaten te bewaren, de beginselen van rechtschapenheid en kieschheid, welke aan hun beroep ten grondslag liggen, te handhaven en, langs disciplinaire weg, de misdrijven en fouten te beteugelen of te doen bestraffen, onverminderd de vordering van de rechtbanken indien daartoe termen zijn.

Onder voorbehoud van de buitengewone gevallen, waarin de rechtbanken van eersten aanleg de functie van Tuchtraden waarnemen (art. 13 van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836), wordt bedoelde disciplinaire macht in eersten aanleg opgedragen aan Raden welke uitsluitend uit advocaten bestaan.

In hooger beroep daarentegen wordt de advocaat steeds vóór een rechtscollege gedaagd dat uitsluitend uit magistraten bestaat. Bij artikel 29 van bovenvermeld decreet van 14 December 1810 en artikel 8 van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836 wordt inderdaad uitsluitend aan het Hof van Beroep van het gebied de

prises par les Conseils de l'Ordre en matière disciplinaire.

Une réforme de ces dispositions organiques est depuis longtemps envisagée par le Barreau.

D'aucuns eussent souhaité que la discipline fût confiée, aussi bien en appel qu'en première instance, à des Conseils de discipline composés exclusivement d'avocats.

Le Gouvernement ne s'est pas arrêté à cette solution extrême.

Il convient, en effet, comme le dit le préambule du décret de 1810, de laisser à la haute magistrature la surveillance qui doit naturellement lui appartenir, sur une profession qui a de si intimes rapports avec elle.

Mais il a paru souhaitable, en vue de réaliser une œuvre disciplinaire aussi parfaite que possible, d'assurer pour les instances d'appel, une collaboration efficace entre la magistrature et le barreau.

Tel est l'objet de la réforme essentielle contenue dans le projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations : substituer à la compétence des Cours d'appel celle de Conseils de discipline d'appel institués près de chaque Cour d'appel et composés du Premier Président de la Cour, des deux Conseillers les plus anciens dans l'ordre des nominations, d'un avocat près la Cour et d'un avocat du barreau auquel appartient le cité.

La présence des membres du barreau au sein des Conseils de discipline d'appel, tout en garantissant la dignité du barreau, ne peut que renforcer l'action disciplinaire instituée précisément pour maintenir l'autorité morale de l'Ordre des avocats.

bevoegdheid verleend om van de door de Raden van de Orde in tuchtzaken genomen beschikkingen kennis te nemen.

Sinds lang wordt een hervorming van deze organieke bepalingen door de balie in het vooruitzicht gesteld.

Sommigen hadden gewenscht dat de tucht, zoowel in hooger beroep als in eersten aanleg, uitsluitend aan uit advocaten bestaande Tuchtraden zou worden opgedragen.

De Regeering heeft zich met deze al te uiterste oplossing niet kunnen vereenigen.

Inderdaad, zooals in de inleiding tot het decreet van 1810 gezegd wordt, dient aan de hooge magistratuur het toezicht te worden overgelaten, dat haar natuurlijk moet toebehooren, over een beroep dat met haar in zulke nauwe betrekking staat.

Nochtans, ter bevordering van een zoo volmaakt mogelijke discipline, bleek het wenschelijk, voor de gedingen in beroep een werkdadige samenwerking tusschen de magistratuur en de balie te verzekeren.

Dit is het doel van de voornaamste hervorming vervat in het ontwerp van wet dat de Regeering de eer heeft U ter bespreking voor te leggen : de bevoegdheid der Hoven van Beroep te vervangen door deze van de Tuchtraden van Beroep, welke bij ieder Hof van Beroep worden ingesteld en bestaan uit den eerste-voorzitter van het Hof, de twee oudste raadsheeren volgens de orde der benoemingen, een advocaat bij het Hof en een advocaat van de Balie waartoe de gedagvaarde behoort.

De tegenwoordigheid van de leden van de balie in de Tuchtraden van Beroep, terwijl zij een waarborg is voor de waardigheid van de balie, kan niet anders dan de disciplinaire actie versterken, welke inzonderheid werd ingesteld met het oog op het handhaven van het moreel gezag van de Orde der Advocaten.

Ajoutons qu'au point de vue de l'interprétation des règles, parfois fort délicates, de l'honneur professionnel, le concours de membres éminents du barreau ne peut que renforcer l'autorité des décisions rendues en appel.

Une autre réforme non moins importante, qui découle d'ailleurs de l'institution des Conseils de discipline d'appel, est celle qui assure devant ces Conseils le huis-clos de l'instruction et des débats.

Les poursuites disciplinaires exercées en première instance contre les avocats, devant les Conseils de discipline, et tous les actes de procédure qui s'y rattachent, tels que comparution personnelle, audition de témoins, défenses, ont lieu à huis-clos.

Sous l'empire des dispositions actuellement en vigueur et à défaut de règles spéciales ayant trait à la procédure de ces affaires devant la Cour d'appel, les débats en sont publics. Il y a là une anomalie que rien ne peut justifier et que le projet de loi supprime.

Le Conseil de l'Ordre statue comme tribunal de famille; aucune forme rigoureuse ne lui est imposée. La procédure à huis-clos s'impose pour éviter que la divulgation des fautes commises par un avocat nuise à la considération dont le corps doit être entouré. Elle s'impose encore pour un autre motif : empêcher la publicité de faits qui peuvent être couverts par le secret professionnel.

Les autres dispositions du projet n'appellent aucun commentaire.

Il suffira de rappeler que les délais de recours sont, comme en toute matière disciplinaire, régis par l'ar-

Wij voegen hieraan toe dat ten aanzien van de interpretatie van de soms zeer delicate regelen betreffende de beroepseer, de medewerking van voorname leden der balie niet anders kan dan het gezag van de in hooger beroep gewezen beschikkingen kracht bijzetten.

Een andere niet minder belangrijke hervorming, welke trouwens uit de oprichting van de Tuchtraden van Beroep voortvloeit, is deze waarbij bepaald wordt dat het onderzoek en de debatten vóór bedoelde Raden met gesloten deuren geschieden.

De vervolgingen in tuchtzaken, welke vóór de Tuchtraden tegen de advocaten in eersten aanleg worden ingesteld, alsmede alle daarmede verband houdende akten van rechtspleging, zooals verschijning in persoon, verhoor van getuigen, verdediging, geschieden met gesloten deuren.

Onder de thans geldende bepalingen en bij ontstentenis van bijzondere regelen betreffende de rechtspleging in deze zaken vóór het Hof van Beroep, zijn de debatten openbaar. Dit is een door niets te verantwoorden tegenstrijdigheid, welke het ontwerp van wet doet verdwijnen.

De Raad der Orde beslist als een familierechtbank; geen strenge vorm wordt hem opgelegd. De rechtspleging met gesloten deuren is geboden om te voorkomen dat het bekendmaken van het vergrijp waaraan een advocaat zich heeft schuldig gemaakt, zou afbreuk doen aan de achting welke het korps behoort te genieten. Ook om een andere reden is zij noodzakelijk : te beletten dat feiten, welke door het beroepsgeheim kunnen gedekt zijn, bekendgemaakt worden.

Commentaar is overbodig wat de overige bepalingen van het ontwerp betreft.

Het zal volstaan eraan te herinneren dat, zooals in alle tuchtzaken, de termijnen van beroep bij konink-

rêté royal n° 261 du 24 mars 1936, et fixés uniformément à quinze jours.

D'autre part, un texte formel inséré dans le paragraphe 1er de l'article 29 du décret de 1810, accorde d'une façon générale le droit d'appel au Procureur Général.

Bien que le droit d'appel du Procureur Général, déduit des articles 8, 9 et 10 de l'arrêté royal du 5 août 1836, ne soit plus contesté (Cassation, 29 janvier 1934 — *Pasicrisie* 1934, I, 155), il a paru opportun, à l'occasion de la revision des textes en vigueur, d'en exprimer le principe en termes clairs, comme le fait l'article 15 de l'arrêté royal du 31 décembre 1836 contenant règlement sur la discipline des avocats près la Cour de Cassation.

Il peut être utile de rappeler que les articles 9 et 10 de l'arrêté royal du 5 août 1836, indiquent de quelle manière le Procureur Général près la Cour d'appel peut être saisi des décisions prises par le Conseil de l'Ordre en matière disciplinaire.

L'article 9 dispose que toute décision du Conseil de discipline portant interdiction, exclusion ou radiation du tableau des avocats est transmise par le Bâtonnier, dans les huit jours de sa prononciation, au Procureur Général qui en assure l'exécution, et, d'autre part, l'article 10 permet au Procureur Général de demander une revision de toute décision par laquelle le Conseil de discipline aurait prononcé l'absolution de l'avocat inculpé.

Le Ministre de la Justice,
J. PHOLIEN.

lijk besluit n° 261 van 24 Maart 1936 geregeld werden en op éénvormige wijze op vijftien dagen zijn vastgesteld.

Aan den anderen kant, door een uitdrukkelijken tekst, in paragraaf 1 van artikel 29 van het decreet van 1810 ingevoegd, wordt het recht van beroep in algemeenen zin aan den Procureur-Generaal toegekend.

Alhoewel het recht van beroep van den procureur-generaal, voortvloeiende uit de artikelen 8, 9 en 10 van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836, niet meer wordt betwist (Cassatie 29 Januari 1934 — *Pasicrisie* 1934, I, 155), kwam het naar aanleiding van de herziening van de thans geldende teksten wenschelijk voor het principe er van in duidelijke termen vast te leggen, zooals dit gedaan wordt in artikel 15 van het koninklijk besluit van 31 December 1836 houdende regeling van de tucht bij de advocaten bij het Hof van Verbreking.

Het is niet overbodig er aan te herinneren dat de artikelen 9 en 10 van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836, aanduiden op welke wijze de door den Raad van de Orde in tuchtzaken genomen beschikkingen bij den Procureur-Generaal van het Hof van Beroep aanhangig kunnen worden gemaakt.

Bij artikel 9 wordt bepaald dat elke beslissing van den Tuchtraad houdende schorsing, uitsluiting of schrapping van de tabel der advocaten, binnen acht dagen na de uitspraak er van, door den Deken van de orde overgelegd wordt aan den Procureur-Generaal, die de tenuitvoerlegging er van verzekert, terwijl aan den anderen kant bij artikel 10 aan den Procureur-Generaal wordt toegelaten een herziening te vorderen van elke beslissing, waarbij de Tuchtraad den beklaagden advocaat zou hebben vrijgesproken.

De Minister van Justitie,
J. PHOLIEN.

**Projet de Loi instituant
des Conseils de discipline d'appel.**

Léopold III,
ROI DES BELGES.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre
de la Justice,

NOUS AVONS ARRETÉ ET ARRETONS :

Notre Ministre de la Justice est
chargé de présenter en Notre Nom,
aux Chambres législatives, le projet
de loi dont la teneur suit :

ARTICLE PREMIER.

L'article 29 du décret du 14 décembre
1810 est remplacé par les dispositions
suivantes :

I. — L'avocat censuré, réprimandé,
interdit ou rayé du tableau, a le droit
de se pourvoir en appel.

Le Procureur Général près la Cour
d'Appel a le droit d'interjeter appel
de toute décision des Conseils de discipline
et des Tribunaux de première
instance qui en remplissent les fonctions,
prononçant soit une mesure
disciplinaire contre un avocat, soit son
absolution.

II. — Il est institué près de chaque
Cour d'appel un Conseil de discipline
d'appel qui connaît de l'appel des
décisions susceptibles de ce recours,
rendues par les Conseils de discipline
du ressort de la Cour ou par les Tribunaux
de première instance qui en remplissent
les fonctions.

III. — Le Conseil de discipline
d'appel est composé du Premier Pré-

**Wetsontwerp tot instelling
van Tuchtraden van Beroep.**

Leopold III,
KONING DER BELGEN.

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL !

Op de voordracht van Onzen Minister
van Justitie,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ
BESLUITEN :

Onze Minister van Justitie is gelast
in Onzen Naam, bij de Wetgevende
Kamers het ontwerp van wet in te
dienen waarvan de tekst volgt :

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 29 van het decreet van
14 December 1810 wordt door de volgende
bepalingen vervangen :

I. — De gecensureerde, berispte,
geschorste of van de lijst geschrapte
advocaat heeft het recht hooger beroep
in te stellen.

De Procureur-Generaal bij het Hof
van Beroep heeft het recht hooger
beroep in te stellen van elke door de
Tuchtraden en de Rechtbanken van
eersten aanleg, die de functie van
bedoelde raden waarnemen, genomen
beslissing, waarbij een tuchtmaatregel
tegen een advocaat of zijn vrijspraak
wordt uitgesproken.

II. — Bij ieder Hof van Beroep is
een Tuchtraad van beroep ingesteld,
die kennis neemt van het hooger
beroep tegen de voor dergelijke
voorziening vatbare beschikkingen,
gewezen door de Tuchtraden van het gebied
van het Hof of door de Rechtbanken
van eersten aanleg, die de functie van
bedoelde raden waarnemen.

III. — De Tuchtraad van beroep
bestaat uit den Eerste-Voorzitter van

sident de la Cour, des deux Conseillers les plus anciens dans l'ordre des nominations, d'un avocat près la Cour et d'un avocat du barreau auquel appartient le cité, désignés conformément à l'avant-dernier alinéa du présent paragraphe. Lorsque le premier président ou les Conseillers sont dans le cas d'être suppléés ou dans le cas d'empêchement, ils sont remplacés conformément aux dispositions des articles 201, 202 et 203, alinéa 1er de la loi du 18 juin 1869.

Le Conseil siège avec l'assistance du Procureur Général ou du magistrat du Parquet de la Cour d'appel délégué par lui.

Dans la première quinzaine du mois de juillet de chaque année, le Conseil de discipline ou le Président du Tribunal de première instance qui en remplit les fonctions, dresse une liste de trois avocats au moins et de huit avocats au plus choisis parmi les anciens membres du Conseil de l'ordre ou, à leur défaut, parmi les membres de l'Ordre inscrits au tableau depuis dix ans au moins et ne faisant pas partie du Conseil de l'Ordre. Les avocats portés sur cette liste sont appelés dans l'ordre de leur inscription sur celle-ci, à faire partie du Conseil d'appel.

Dans la quinzaine, les listes sont notifiées par les soins du bâtonnier ou du président du tribunal, suivant le cas, au Ministre de la Justice, au Premier Président de la Cour d'Appel et au Procureur Général. Elles entrent en vigueur le 15 du mois de septembre suivant.

IV. — Devant les Conseils de discipline d'appel, l'instruction et les débats ont lieu à huis clos. La sentence est rendue en séance publique.

het Hof, uit de twee oudste Raadsheeren volgens de orde der benoemingen, een advocaat bij het Hof en een advocaat van de balie waartoe de gedagvaarde behoort, aangewezen overeenkomstig het voorlaatste lid van deze paragraaf. Wanneer de Eerste-Voorzitter of de Raadsheeren dienen te worden vervangen of ingeval van verhindering, worden zij vervangen overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 201, 202 en 203, alinea 1, der wet van 18 Juni 1869.

De Tuchtraad houdt tztitting bijgestaan door den Procureur-Generaal of door den door hem gemachtigden magistraat van het parket van het Hof van beroep.

Binnen de eerste veertien dagen der maand Juli van elk jaar, maakt de Tuchtraad of de Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg, die de functie van bedoelden raad waarneemt, eene lijst op van ten minste drie en ten hoogste acht advocaten, gekozen onder de gewezen leden van den Raad der Orde, of, bij ontstentenis van deze, onder de leden van de Orde die sedert ten minste tien jaar op de tabel der advocaten zijn ingeschreven en geen deel uitmaken van den Raad der Orde. De op deze lijst voorkomende advocaten worden, in de volgorde van hun inschrijving, geroepen om deel uit te maken van den Raad van beroep.

De lijsten worden, binnen veertien dagen, door den deken van de Orde der Advocaten of door den Voorzitter der Rechtbank, naar gelang het geval, aan den Minister van Justitie, den Eerste-Voorzitter van het Hof van Beroep en den Procureur-Generaal overgelegd. Zij worden van kracht den 15de der maand September daaropvolgende.

IV. — Vóór de Tuchtraden van Beroep geschieden het onderzoek en de debatten met gesloten deuren. De beslissing wordt in openbare zitting uitgesproken.

V. — Les sentences du Conseil de discipline d'appel peuvent être déférées à la Cour de Cassation dans le délai fixé par l'article premier de l'arrêté royal n° 261 du 24 mars 1936 et suivant les formes prescrites par la loi du 25 février 1925 concernant la procédure en cassation en matière civile. Le pourvoi est suspensif.

ART. 2.

Le Conseil de discipline statue, sauf appel devant le Conseil de discipline d'appel du ressort, sur toutes les plaintes des parties, ainsi que sur les réquisitions écrites du Ministère Public.

ART. 3.

L'appel des décisions rendues en vertu de l'arrêté royal du 20 octobre 1913 pris en exécution de la loi relative au port du titre d'avocat, est porté devant le Conseil de discipline d'appel du ressort.

ART. 4.

Un arrêté royal fixera la date de la mise en vigueur de la présente loi.

ART. 5.

Disposition transitoire.

Les causes régulièrement introduites devant une Cour d'Appel, avant la mise en vigueur de la présente loi, seront continuées devant la Cour d'Appel qui s'en trouvera saisie.

Donné à Bruxelles, le 8 novembre 1938.

V. — De beslissingen van den Tuchtraad van Beroep kunnen vóór het Hof van Verbreking gebracht worden binnen den bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 24 Maart 1936, n° 261, bepaalde termijn en in de vormen voorzien bij de wet van 25 Februari 1925 betreffende de rechtspleging in cassatie in burgerlijke zaken. De voorziening heeft schorsende kracht.

ART. 2.

Behoudens beroep vóór den Tuchtraad van Beroep van het gebied, wordt door den Tuchtraad uitspraak gedaan over alle klachten van partijen alsmede over de schriftelijke verzoeken van het Openbaar Ministerie.

ART. 3.

Het beroep van de beschikkingen uitgesproken ingevolge het koninklijk besluit van 20 October 1913 genomen ter voldoening aan de wet betreffende het voeren van den titel van advocaat, wordt vóór den Tuchtraad van beroep van het gebied gebracht.

ART. 4.

De dag waarop deze wet in werking treedt zal bij koninklijk besluit worden bepaald.

ART. 5.

Overgangsbepaling.

De zaken welke, vóór het in werking treden van deze wet, vóór een Hof van Beroep regelmatig werden ingeleid, zullen worden voortgezet vóór het Hof van Beroep waarbij zij aanhangig werden gemaakt.

Gegeven te Brussel, den 8 November 1938.

LÉOPOLD.

Par le Roi :
Le Ministre de la Justice,

Van 's Konings wege :
De Minister van Justitie,

PHOLIEN.